

Ekspertid: linnahall tuleb igal juhul päästa

• Paljud kultuuriinimesed leiavad, et ooperiteater sobiks küll linnahalli kohale, kuid mitte linnahalli endasse ning linnahallile peaks jääma võimalikult mitmekesine rakendus.

► «Filmifestivalide jaoks oleks linnahallis kaks saali ning festivalide vahel saaks neid kasutada kinona, konverentside pidamiseks ja teatrietenduste andmiseks,» leidis PÖFF-i direktor Tiina Lokk-Tramberg. Kas linnahalli võiks tulla filmi ja kultuuri Ahhaa-keskus, moodsa kunsti näituse pesa või siiski konverentsikeskus ja kontserdipaik? Selle üle arutlesid peale PÖFFi juhi ka [rahvusooper Estonia](#) peadirektor [Aivar Mäe](#), urbanist Teele Pehk, ja Tallinna kunstihoone juhataja Taaniel Raudsepp.

Milline võiks siis olla linnahalli tulevik ja miks just selline?

Teele Pehk: Linnahalli hoonel peaks tulevikus olema avalik funktsioon selle täpses tähenduses, mitte sellisel kujul, nagu on läinud Kultuurikatlaga. Linnahall tuleb aga igal juhul päästa ja kasvõi vaateplatvormina kasutusele võtta. [Estonia teatri](#) praeguste tingimustega võrreldes oleks linnahall mitu sammu tagasi. [Estonia teater](#) vajab täiesti uut ja uhket oma maja.

Tiina Lokk: Linnahall on muinsuskaitse all ja see seab ümberehitamisele piirangud. Seetõttu on mõistlik tulevikuplaanide tegemisel lähtuda nendest funktsioonidest, mis olid sellel hoonel algselt. See sobib ikkagi festivalide, konverentside ja kontsertide korraldamiseks.

Taaniel Raudsepp: Linnahalli kasutusotstarve peaks tulevikus olema eelkõige selline, et see ei tooks Eesti riigi kultuurieelarvele juurde suurt kuluartiklit. Meil on juba palju institutsioone, mis vajavad hädasti toetuse suurendamist. Selles olukorras on uute suurte asutuste loomine minu arvates vale suund. On olnud juttu konverentsikeskusest ja multifunktsionaalsest saalist, kuid küsimus ei ole niivõrd selles, mida teha, vaid kuidas teha nii, et linnahalli ülalpidamine ei käiks meile üle jõu. Kui teeme linnahalli maailmatasemel ooperiteatri, siis kaasnevad sellega ka maailmatasemel kulud.

[Aivar Mäe](#): Linnahalli saaks kasutada konverentsikeskusena, kontserdisaalina, ooperimajana ja paljudel muudel eesmärkidel. Kõigil neil võimalustel on tulevikku ning üks neist pole parem kui teine. Lihtsalt tuleb hoolega mõelda, mille kasuks otsustada. Tegemist on ainsa suure vaba platsiga Tallinna kesklinnas, ja otsusel, mis sinna tuleb, on selles mõttes suur kaal.

Rohkem kohti ooperimaja ehitamiseks kesklinnas eriti ei ole.

Ülejäänud kohad on juba läinud, enamik neist kortermajade all.

Kuidas saaks linnahall kõige paremini linlaste huve teenida?

Teele Pehk: Linnahall oli aastakümneid tagasi esimene maamärk

Pealinn

20.01.2020

Urmas Kaldmaa

1 10 11

Rahvusooper Estonia

Estonia teater

Aivar Mäe

kesklinna avamisel merele. Seda indentiteeti võiks tugevdada ka nüüd, mil kesklinna mereäär pole endiselt väga hästi ligipääsetav ega läbitav. Linnahalli merepoolses küljes ja hoone peal on ohtralt võimalusi mere vaatlemiseks, merevees suplemiseks, merest inspiratsiooni ammutamiseks. Vaja on need võimalused ära kasutada.

Tiina Lokk: Me oleme aastaid jäänud ilma tulust, mida võib tuua konverentsiturism ja suurte festivalide korraldamine. Viimane aeg on mõelda sellele, et me saaksime linnahalli neil eesmärkidel ära kasutada. Linnahallist võiks saada eesti kultuuri maamärk. On võimalik teha Ahhaa teaduskeskuse eeskujul filmi ja kultuuri Ahhaa-keskus, mis pakuks samuti avastamis-, leiutamise- ja katsetamisrõõmu. Kui rääkida PÖFF-st, siis selle ürituse vajadusi arvestades võiks olla linnahallis kaks polüfunktsionaalset saali. Festivalide vahel saaks neid saale kasutada kinona, konverentside pidamiseks, teatrietenduste andmiseks ja kõikmõeldavatel muudel eesmärkidel.

Taaniel Raudsepp:

Linnahall

Teele Pehk

teeniks tallinlaste, kõigi eesti inimeste ja kõigi kultuurihuviliste huve kõige paremini siis, kui sellel on avalik funktsioon, mis ei too endaga kaasa suurt kulu kultuurieelarvele. Kindlasti tasuks linnahall korda teha.

Aivar Mäe: Linnahall on ainulaadne hoone, kuid see on väga halvas seisus ja küsimus on selles, kas seda on üldse mõtet korda teha. Üks võimalus on linnahall lammutada ja teha selle asemele midagi täiesti uut. Kõik need asjad on kaalukausil.

Kas linnahalli asukoht sobib ooperi- ja balletisaalile või leiduks sellele sobivamaid kohti?

Teele Pehk:

Sobivamaid kohti oleks leidnud, kuid need ei

Tiina Lokk

ole enam alles. Viimane neist oli Pikksilma tänava ja Reidi tee ristmiku lähedal. Mereäär on ooperimaja jaoks muidugi kõige magusam koht.

Tiina Lokk: Linnahalli asukoht sobib ooperiteatrile suurepäraselt, kuid hoone ise ei sobi selleks ehituslikult. Sellist ooperiteatrit, mis vaatab tulevikku ja jääb maamärgiks, linnahallist ei saa. Sinna ooperiteatri tegemine nõuaks kõikvõimalikke ümberehitamisi, mis oleks aga keeruline, sest linnahall on muinsuskaitse all.

Taaniel Raudsepp: Linnahall asub väga heas kohas ja sinna saab teha vaata et ükskõik mida. Küsimus on ainult selles, mida me otsustame sinna teha.

Aivar Mäe: Asukoht sobib ooperiteatrile igati. Küsimus on selles,

kas hoone sobib.

Kuidas saaks linnahalli paremini ümbritseva piirkonnaga siduda?

Mida tuleks selleks piirkonnas muuta ja korda teha?

Teele Pehk: Oluline on teha linnahalli juures mereäär korda ja ligipääsetavamaks ning soosida jalgsi või trammiga kohale tulemist. Ei ole vaja hakata suuri parklaid rajama. Tuleb mõelda, kuidas saaks sealset mereäärt kujundada meeldivaks olemisruumiks, mis oleks mõeldud eelkõige jalakäijatele ja ratturitele. Põhja puiestee ristmiku võiks koomale tõmmata. Linnahalli juures võiks jätkuda mereäärne promenaad, kuid ilma paralleelse sõiduteeta.

Tiina Lokk: Linnahall tuleks palju paremini avada merele. Linnahalli kordategemine eeldab, et selle lähedal asuks vähemalt üks suur hotell. Seal peaksid olema head parkimisvõimalused. Tuleks väga hästi läbi mõelda, kuidas inimene linnahalli juurde pääseb. Suvel on suhteliselt lihtne siia jalutada, aga

Aivar Mäe

mis saab siis, kui puhub tugev tuul ja sajab vihma?

Taaniel Raudsepp: Linnahalli külje all asuva Eesti kaasaegse kunsti muuseumi hoone tuleb korda teha. Miks mitte leida muuseumile uued, paremad ruumid linnahallis? See muudaks piirkonna atraktiivsemaks. Kindlasti tuleb linnahalli ümbrus korrastada ja tuua sinna juurde veel avalikke asutusi. Vältida tuleb seda, et piirkonda jääb vaid kommerts-kinnisvara. Kunst on tee sinna juba leidnud ja andnud olulise panuse piirkonna arenguks. Eesti kaasaegse kunsti muuseum, Eesti kunstiakadeemia ja Kai kunstikeskus on kõik sealsamas lähedal.

Aivar Mäe: Linnahalli ümbrus tuleb korda teha, kuid piirkonnas midagi muuta minu teada eriti ei saa, sest Tallinna Sadam ja ümberkaudsed investorid on kõik oma ehitised juba ära planeerinud. Linnahall oleks seal tõenäoliselt viimane ehitusobjekt, mis valmis saab.

Kuidas mõjutaks see Tallinna turismi, kui linnahall korda teha?

Teele Pehk: Ma ei oska öelda, kuidas konverentsikeskuse või ooperilava avamine linnahallis Tallinna turismi mõjutaks. Selleks tuleks kõigepealt algandmetele otsa vaadata. Turismi mõjutaks hästi see, kui kõnniteed saaksid korda ja kesklinnas oleks rattateed olemas. Siis pääseks ka maamärgiks olevale linnahallile ja mereäärele palju paremini ligi.

Tiina Lokk: Igal pool maailmas arendatakse praegu turismi meeletult. Näiteks selline suhteliselt väike linn nagu Cannes (ligikaudu 75 000 elanikku - toim) elabki konverentsidest, suurtest festivalidest ja nendega seotud turismist. Eestil on oht, et ta võib provintsistuda. Linnahalli kordategemine aitab seda kindlasti

vältida ja selle mõju Tallinna turismile oleks erakordselt suur. Ka PÖFF võiks meile tuua väga palju külalisi. Kuid asi pole ainult turismis, kultuuriturism toob kasu ka meie mainele. See arendab meie turismisektorit ja meie teenusmajandust. Alati tuleb mõelda ka suurte ürituste järellainetusele ehk lumepalliefektile, mis toob juurde järjest uusi ja uusi turiste.

Taaniel Raudsepp:

Linnahalli kordategemise mõjust turismile on väga keeruline praegu rääkida, sest see sõltub sisust, mida selles majas pakkuma hakatakse. Ooperiteater peaks turistide kohale meelitamiseks konkureerima näiteks Stockholmi ja Helsingi ooperimajadega. See on keeruline ja kallis ülesanne.

Aivar Mäe: Kui linnahallist saab ooperimaja, oleks tulemas mõned miljonid ooperituristid, kes külastavad pidevalt maailma eri ooperimaju. Iga uus maja tähendab inimesele omast uudishimu ja küllap need uudishimulikud ooperituristid ka Tallinnasse tulevad. Helsingi uue ooperimaja kohta on selline näide olemas, samalaadseid on veelgi.

"«Pisike Cannes'i linn elabki konverentsidest ja festivalidest.»"

MART KALM: Konverentsikeskus tooks veel rohkem turiste «Linnahall peaks säilitama võimaliku algse otstarbe, see on väga sobilik konverentsikeskuseks vaheldumisi muude üritustega,» ütleb kunstiakadeemia rektor Mart Kalm, lisades, et ooperiteatriks pole linnahall just parim valik.

Kalm leiab, et kuna asukoht on hea, võiks ooperimaja seal olla küll, aga mitte linnahallis endas. «Ooperimaja jaoks tuleks linnahall lammutada, aga seda ei saa teha. Linnahall peaks jääma hoopis mitmeotstarbeliseks sündmustepaigaks - selleks oligi see algusest peale mõeldud. See on muinsuskaitstes väga oluline põhimõte, et mälestise funktsioon säiliks võimalikult algsena, sest sel juhul täidab hoone oma otstarvet kõige paremini. Linnahall on konverentsikeskuseks vaheldumisi muude üritustega väga sobilik. Konverentsikeskus toob vast isegi rohkem inimesi. Tähtis on maja kasutusele võtta. Ma tean, et mitmed rahvusvahelised kongressid on jäänud Tallinnas pidamata piisavalt suure saali puudumise tõttu.» Kalmu sõnul pole bensiinjaam Kultuurikatla ja linnahalli vahel kindlasti mitte esinduslik. «See koht on kindlasti midagi väärikamat väärt,» nendib ta. «Omal ajal oli plaan sinna raekoda ehitada, see ei olnud sugugi halb idee. Teine asi on aga see, et linnahall oma skulpturaalse bastione meenutava mahuga peaks olema hästi vaadeldav ja seetõttu ei tohiks ta asuda tihedalt majade vahel. Linnahall on seda tüüpi hoone, mis vajab enda ümber hingamisruumi.»

Urmas Kaldmaa

Sarnased uudised

[EKSPERDID: Linnahall tuleb igal juhul päästa \(100%\)](#)

pealinn.ee 20.01.2020